

Human Trafficking between Romania and the Republic of Moldova: Legislative Harmonization and Jurisdictional Controversies

Anca-Diana MAFTEI¹

Abstract: *The article examines the phenomenon of human trafficking between Romania and the Republic of Moldova from a comparative criminal law perspective. Starting from the incriminating provisions of the national penal codes, the analysis highlights the convergences generated by the Palermo Convention, as well as the legislative and institutional differences that create practical jurisdictional dilemmas. The research emphasizes the differing philosophies of sanctions, the role of specialized institutions (DIICOT and PCCOCS), and the importance of international cooperation through Eurojust and Europol. Through a narrative and applied approach, the study shows how territoriality, personal jurisdiction, and international standards influence the investigation and adjudication of cases. The innovative contribution lies in the integration of migration legislation within the criminal framework, demonstrating how expulsion, asylum, and residence permits interact with criminal sanctions. The article concludes that, beyond the severity of punishments, the real challenge lies in reducing the demand that fuels exploitation, underlining the fact that human trafficking remains one of the most dangerous and profitable forms of modern slavery.*

Keywords: *Human trafficking; comparative criminal law; international cooperation; jurisdiction; migration*

1. Introducere

Articolul își propune să analizeze, într-o manieră narativă și aplicată, modul în care România și Republica Moldova abordează infracțiunea de trafic de ființe umane. Se pleacă de la definițiile din codurile penale și se ajunge la implicații practice: cine investighează, cine judecă, ce se întâmplă cu infractorii și ce protecții au victimele. În plus, articolul aduce în prim-plan un unghi inovativ: intersecția dintre dreptul

¹ PhD in progress, Moldova State University, Republic of Moldova, Address: Alexei Mateevici, St. 60, Chisinau, Republic of Moldova, Corresponding author: mafteiancadiana@yahoo.com.

Copyright: © 2025 by the authors.
Open access publication under the terms and conditions of the
Creative Commons Attribution (CC BY) license
(<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

penal și legislația privind migrația, acolo unde expulzarea, azilul și cooperarea transfrontalieră complică tabloul clasic al unei anchete penale.

Traficul de ființe umane este una dintre cele mai grave forme de criminalitate organizată contemporană (Stoica, 2021). Traficul de ființe umane este o infracțiune complexă și gravă, putând fi asimilată cu crima organizată. În definițiile crimei organizate, unde conceptul este relevat de activitatea infracțională organizată, nu este vorba despre criminalitate, ci despre activitate criminală (Pasat, 2023b, pp. 209-229).

România și Republica Moldova, aflate la intersecția rutelor europene de migrație și tranzit, se confruntă cu provocări similare. Deși ambele state au aliniat legislația internă la standardele internaționale, diferențele subtile dintre cele două sisteme juridice creează spațiu pentru analize comparative și pentru reflecții critice.

Puține infracțiuni provoacă atâta indignare socială și presiune legislativă precum traficul de ființe umane. Dacă în trecut era perceput ca un fenomen marginal, astăzi el se situează în centrul preocupărilor internaționale, fiind privit ca o crimă transnațională care afectează securitatea, demnitatea și chiar arhitectura socială a statelor.

Problema de cercetare vizează modul în care aceste două state reglementează și aplică incriminarea traficului de ființe umane, precum și consecințele juridice și practice asupra investigațiilor și protecției victimelor. Relevanța temei derivă atât din amploarea fenomenului la nivel regional, cât și din necesitatea alinierii la standardele internaționale impuse de Convenția de la Palermo și de legislația europeană.

Scopul principal al studiului este de a identifica atât convergențele, cât și diferențele legislative și instituționale dintre România și Republica Moldova, cu accent pe dimensiunea practică: cine investighează, cine judecă, ce sancțiuni se aplică și cum sunt protejate victimele. Printr-o analiză narativă și aplicată, articolul oferă o contribuție inovativă prin explorarea intersecției dintre dreptul penal și dreptul migrației, reliefând complexitatea fenomenului și relevanța cooperării internaționale.

2. Limbajul comun al incriminării

România și Republica Moldova, două state legate prin istorie, limbă și fluxuri migratorii, oferă un teren fertil pentru o analiză comparativă. Deși ambele coduri penale par să vorbească aceeași limbă juridică atunci când incriminează traficul de persoane, diferențele subtile dezvăluie nuanțe interesante: de la filosofia sancțiunilor până la rolul instituțiilor implicate.

Atât Codul penal român (art. 210-211), cât și Codul penal al Republicii Moldova (art. 165 și 206), incriminează traficul de ființe umane printr-o structură aproape identică: acțiuni tipice, mijloace și scop de exploatare. Această convergență nu este întâmplătoare, ci rezultatul implementării Convenției de la Palermo. Consimțământul victimei devine irelevant, tentativa este incriminată, iar traficul de minori se bucură de o protecție sporită. Deși asemănările sunt evidente, România aplică un prag sancționator mai moderat, în timp ce Moldova ridică pedepsele până la 20 de ani. În România, legiuitorul român se deosebește de cel moldovenesc, având în vedere tehnica primului de a introduce (Pasat, 2017b, pp. 164-176). În Republica Moldova infracțiunea nu poartă de regulă un caracter de clasă iar noțiunea de infracțiune include în conținutul său necesitatea apărării bunurilor umane generale împotriva tentativelor penale (Pasat, 2021b, pp. 49-63), astfel Republica Moldova a adoptat Legea nr. 241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane.

3. Filosofia sancțiunilor

Diferența dintre cele două state reflectă filosofii penale diferite. România caută să combine fermitatea sancțiunii cu posibilitatea reintegrării sociale. Republica Moldova, dimpotrivă, optează pentru pedepse ridicate și pentru răspunderea persoanei juridice, inclusiv posibilitatea lichidării acesteia. Această opțiune transmite un mesaj de intoleranță absolută, dar ridică și întrebarea dacă severitatea este suficientă pentru a descuraja fenomenul. Practica arată că eficiența anchetei și cooperarea internațională contează cel puțin la fel de mult ca limitele de pedeapsă înscrise în coduri.

4. Instituții și mecanisme procedurale

În România, dosarele de trafic de persoane sunt instrumentate de DIICOT, cu sprijinul DCCO și al Poliției Române. Există camere de audiere special adaptate victimelor minore și vulnerabile. În Republica Moldova, competența revine PCCOCS și procuraturilor specializate. Ambele state participă la operațiuni internaționale coordonate prin Eurojust și Europol. Cooperarea judiciară transfrontalieră a devenit regula, iar echipele comune de anchetă sunt tot mai frecvente.

5. Competența teritorială

Aplicarea legii penale în spațiu ridică întrebări practice. România își extinde competența asupra propriilor cetățeni care comit fapte în afara teritoriului, în baza principiului personalității active. Republica Moldova aplică reguli similare. În practică, contează foarte mult locul unde există probele și unde se află centrul de greutate al rețelei. Uneori, aceeași faptă poate fi urmărită atât în România, cât și în Moldova, iar cooperarea decide unde se finalizează procesul.

În România, DIICOT are competență specializată, iar în Moldova, PCCOCS. Ambele state cooperează în cadrul Eurojust și Europol (Eurojust, 2024).

Rolul Eurojust și GRETA este esențial în monitorizarea cazurilor și implementarea standardelor. De asemenea, raportul TIP (US Department of State, 2024) plasează ambele state în categoria 2, ceea ce arată progres, dar și vulnerabilități.

6. Scenarii ipotetice

Dacă un cetățean român trafichează persoane în Republica Moldova, legea moldovenească va fi prima chemată să reacționeze. Totuși, la întoarcerea în România, autorul ar putea fi urmărit și în România, prin mecanismele de personalitate activă prevăzute în Codul penal român. Practic, aceeași persoană poate fi judecată în două sisteme, ceea ce ridică întrebarea: cine are prioritate? În realitate, contează unde probele sunt mai solide și unde rețeaua infracțională are centrul de greutate.

Dacă un cetățean moldovean trafichează persoane în România, DIICOT își asumă rolul, iar după o eventuală condamnare apare și componenta administrativă: IGI poate dispune expulzarea, custodia publică și interdicția de intrare. Așadar, un cetățean moldovean nu riscă doar închisoarea, ci și excluderea pe termen lung din spațiul românesc.

Aceste scenarii arată că teritoriul contează pentru stabilirea legii aplicabile, dar cooperarea internațională estompează granițele. Inovația juridică aici constă în modul în care penalul și migrația se întrepătrund, generând măsuri paralele: închisoare, dar și expulzare sau interdicție de ședere.

7. Victimele traficului

Ambele state recunosc principiul nepedepsirii victimelor pentru fapte comise sub constrângere. Totuși, Moldova aduce o nuanță suplimentară prin incriminarea folosirii rezultatelor muncii victimelor. Această perspectivă lărgeste cercul responsabilității și pune reflectorul și pe clienți sau angajatori. Astfel, nu doar

traficantii sunt vizați, ci și cei care profită de exploatare. Este un pas inovativ, care ar putea inspira și România. Traficanții folosesc diverse moduri de a amenința și intimida indivizii și comunitățile (Pasat, 2024b, pp. 49-63) Controlul exercitat asupra victimelor poate include tortură fizică și psihologică, violență, pentru a le induce frica și supunerea totală. Violența este o tendință de a-i subjuga pe ceilalți, de a desfășura activități sociale autoritare (Pasat, 2021a, pp. 392-403).

8. Dimensiunea internațională

Nu putem discuta despre traficul de ființe umane fără a aminti rolul organizațiilor internaționale. Eurojust facilitează anchete comune, Europol furnizează analize de risc, iar GRETA (Consiliul Europei) monitorizează implementarea Convenției de la Varșovia. Pentru România, apartenența la Uniunea Europeană aduce obligații suplimentare în materie de protecție a victimelor și raportare. Pentru Republica Moldova, apropierea de UE și statutul de țară candidată creează presiunea alinierii la standardele europene.

Studierea experienței statelor străine în materie legislativă, inclusiv de drept penal, permite legiuitorului național să-și concentreze atenția asupra îmbunătățirii cadrului de reglementare existent, ceea ce este necesar pentru dezvoltarea ideilor de reformare a sistemului juridic (Pasat, 2017a, pp. 101-117).

9. Dreptul migrației ca oglindă a penalului

Dimensiunea inovativă a analizei constă în observarea felului în care traficul de persoane intersectează dreptul migrației. Autorii străini sunt expulzați, returnați sau luați în custodie publică. Victimele străine primesc permise de ședere temporare, acces la azil sau protecție internațională. Astfel, același caz poate activa simultan mecanisme penale și administrative. Această suprapunere arată că traficul de ființe umane este mai mult decât o infracțiune: este o problemă de guvernanță transnațională.

10. Concluzii

România și Republica Moldova sunt două oglinzi legislative care reflectă aceeași realitate dramatică. Diferențele dintre ele, deși subtile, deschid discuții inovative despre cât de sever trebuie să fie statul, despre cum pot fi protejate victimele și despre cum poate fi oprit lanțul exploatării. În final, întrebarea nu este doar cine pedepsește și cum, ci dacă societatea are capacitatea să reducă cererea care alimentează traficul, doar atunci codurile penale, oricât de sofisticate, vor reuși să

treacă de la literă la impact real, intrucat din punct de vedere social, traficul de ființe umane este considerat a fi una dintre formele moderne de sclavie (așa-numita „sclavie albă”), iar din punct de vedere criminologic – una dintre cele mai periculoase și profitabile forme de sclavie internațională (Pasat, 2024a, pp. 118-128).

11. References

Convenția ONU împotriva criminalității transnaționale organizate (Convenția de la Palermo, 2000)/ UN Convention against Transnational Organized Crime (Palermo Convention, 2000) excerpt from https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=117320&lang=ro accessed on 21.09.2025.

Eurojust (2024). *Annual Report*. Haga. <https://www.eurojust.europa.eu/publication/eurojust-annual-report-2024> accessed on 21.09.2025

GRETA (2023). *Report on Romania and Moldova*. Strasbourg: Council of Europe. <https://rm.coe.int/greta-evaluation-report-on-the-implementation-of-the-council-of-europe/1680b613f3> accessed on 21.09.2025

IGI (2025). *Raport anual privind regimul străinilor în România/ Annual report on the regime of foreigners in Romania*. <https://igi.mai.gov.ro/category/rapoarte-si-studii> accessed on 22.09.2025.

Ionescu, M. (2023). *Drept penal internațional/ International Criminal Law*. Bucharest: Universul Juridic.

Pasat, A. O. (2017a). Comparative analysis in the field of customs offenses and criminal regulations in certain states in relation to the legislation of the Republic of Moldova. *Tribuna Juridică/Legal Tribune*, Vol. 7 Issue (1), p. 101-117, ISSN 2247-7195/e-ISSN 2248-0382/ISSN-L 2247-7195. Extras din <https://tribunajuridica.eu/arhiva/An7v1/9%20Pasat.pdf> accessed on 20.09.2025.

Pasat, A. O. (2017b). Customs Offenses: Notion, Award Criteria for Dangerous Socialment Facts to the Category of Customs Offenses. Comparative Study. *Diversity and Interdisciplinarity in Business Law, Contributions to the 7 th International Conference Perspectives of Business Law in the Third Millennium*, November 24, 2017, Bucharest, Adriana MOTATU (Ed.), Ioana Nely MILITARU (Ed.), 2017, Adjuris, International Academic Publisher, (E-Book), pp. 164-176 accessed on 20.09.2025.

Pasat, A. O. (2021a), The crime of domestic violence. Aspects of comparative law. *Perspectives of Law and Public Administration*, Vol. 10 Issue (3), pp. 392-403, Retrieved from <https://www.adjuris.ro/revista/articole/An10nr3/21.%20Octavian%20Pasat%20Articol%202.pdf> accessed on 20.09.2025.

Pasat, A.O. (2021b). The essential features of the criminal offence. A comparative study the Republic of Moldova and Romania. *Acta Universitatis Danubius. Juridica*, Vol. 5 nr. 2, pp. 49-63, Retrieved from <https://dj.univ-danubius.ro/index.php/AUDJ/article/view/993/1451> accessed on 20.09.2025.

Pasat, A. O. (2023b). Organized Crime - Aspects of Comparative Law. *Tempore Mutationis in International and Comparative Law, Contributions to the 3rd Conference on Comparative and International Law International Conference*, June 23, 2023, Bucharest, Federica CRISTANI (ed.), Cristina Elena Popa Tache (Ed.). Editura Adjuris, (E-Book), p. 209 - 229 accessed on 20.09.2025.

Pasat, A. O. (2024a). Trafficking in Human Beings. Peculiarities of Criminal Legal Characteristics. *Adapting to Change Business Law Insights from Today's International Legal Landscape, Contributions to the 13th International Conference Challenges of Business Law in the Third Millennium*, November 17, 2023, Bucharest, Cristina Elena Popa Tache (ed.), Renata Treneska DESKOSKA (ed.), Nathaniel BOYD (ed.), Marijana MLADENOV (ed.), Isabelle OPREA (ed.), Daniela DUTA (ed.), Konstantinos KOUROUPIS (ed.), Leonidas D. SOTIROPOULOS (ed.). Editura Adjuris, (E-Book), p. 118 - 128, retrieved from <https://www.adjuris.ro/books/acbl/Adapting%20to%20Change%20Business%20Law%20Insights.pdf> accessed on 20.09.2025.

Pasat, A. O. (2024b). Terrorism – methods, types of terrorist activities and trends in the development of modern terrorism. *Review of Law and Social Studies*, Vol. 1, Issue 1, p. 49-63, retrieved from <https://lssreview.adjuris.ro/articole/an1v1/5.pdf> accessed on 20.09.2025.

Popescu, A. (2022). *Politici penale comparative/ Comparative criminal policies*. Chişinău: Cartier Juridic.

Stoica, V. (2021). *Traficul de persoane în dreptul românesc/ Human trafficking in Romanian law*. Bucharest: C.H. Beck

UNODC (2020). Legislative Guide to the Palermo Protocol. https://www.unodc.org/documents/treaties/Review_Mechanism/Review_Mechanism_2020/Website/Legislative_Guide_on_Tip/Tip_LegislativeGuide_Final.pdf accessed on 22.09.2025.